

državami članicami EU. Evropska komisija tudi učinkovito odpravlja starostne omejitve pri svoji lastni politiki zaposlovanja; zagotavlja, da Evropski socialni sklad obravnava starejše zaposlene kot prioritarno skupino; zagotavlja, da se potrebe starejših zaposlenih pravilno zrcalijo v »smernicah zaposlovanja« in »politikah enakih možnosti« in uvaja evropski »Code of Good Practice« pri zaposlovanju starejših.

Slovenija, kot tudi ostale evropske države, se morajo v prizadevanjih za povečanje zaposlenosti in produktivnosti hitro odzvati na naslednje zahteve: (1) povečanje prilagodljivosti zaposlenih in podjetij, (2) privabiti več ljudi na trg delovne sile, (3) učinkovito investirati v človeški potencial, (4) zagotoviti učinkovito izvajanje vladnih reform.

Zlasti na začetku reform oziroma uvajanja strategij aktivnega staranja v prakso je pomembno vložiti napore v seznanjanje in ozaveščanje širše javnosti (na makro ravni) in zaposlenih v posameznih organizacijah ter poskrbeti za načrtno in sistematično širjenje razumevanja razlogov in pozitivnih učinkov, ki jih prinaša implementacija strategije aktivnega staranja.

LITERATURA IN VIRI:

- Brugiavini, Croda, Mariuzzo (2005). *Labour Force Participation of the Elderly: Unused Capacity?* V Borsch-Supan et al. (Ured.): *Health, aging and retirement in Europe. First results from the Survey of Health, ageing and retirement in Europe. Mannheim, Mannheim Research Institute for the Economics of Aging (MEA)*, str. 236-240.
- Eurostat Yearbook (2004). *In the spotlight: sustainable development*, str. 27-28.
- Green Paper on Demographic Change (2005). *Faced with demographic change, a new solidarity between the generations*. COM, Brussels: European Commission.
- Ignjatović Miroljub (2002). *Trg delovne sile v Sloveniji v devetdesetih letih 20. stoletja*. V Svetlik et al.: *Politika zaposlovanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, str. 11-31.
- Jouhette Sylvain, Romans Fabrice (2005). *Labour market. Statistics in focus - Population and social*

conditions - 9/2005. Eurostat. URL: http://epp.eurostat.cec.eu.int/cache/ITY_OFFPUB/KS-NK-05-009/EN/KS-NK-05-009-EN.PDF.

- Kajzer Alenka (2004). *Lizbonski zaposlitveni cilji nedosegljivi brez strategije aktivnega staranja*. Ljubljana: Finance, sreda, 30. Junij 2004, št. 125, str. 8-9.
- Kok Wim (2004). *Jobs, Jobs, Jobs. Creating more employment in Europe. Report of the Employment Taskforce*. Brussels: European Commission, 93 str.
- Lopez A. et al. (2004). *Labour market - People in the labour market. Eurostat Yearbook 2004, The statistical guide to Europe, Chapter 2: People in Europe*. European Commission. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, str. 85-90.
- Ramovš Jože (2005). *Predlogi in izhodišča za nacionalni program socialnega varstva starih ljudi v obdobju 2006 do 2010 ter za nacionalno strategijo razvoja družbe z velikim deležem starega prebivalstva*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, 40 str.
- Špidla Vladimir (2005). *The EU's response to the challenge of ageing. The speech on The XVIII International EURAG Congress 2005*. Ljubljana, 30. september, 2005. 6 pgs. [URL: <http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/565&format=Html>] (19.10.2005)
- Walker Alan et al. (1997). *Combating Age Barriers in Employment: Research Summary*. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 40 pgs.
- Walker Alan (1998). *Managing an Ageing Workforce: A Guide to Good Practice*. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 24 pgs.
- Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije: *Letno poročilo 2004*. http://www.zpiz.si/iso/letno_porocilo/index.html.

Kontaktne informacije:

Dr. Vlado Dimovski

Mag. Jana Žnidaršič

Univerza v Ljubljani, Ekonomska Fakulteta

Kardeljeva ploščad 17

1000 Ljubljana

e-pošta: Vlado.Dimovski@ef.uni-lj.si

e-pošta: Jana.Znidarsic@ef.uni-lj.si

Blaž Lenarčič, Jože Ramovš

Uporaba informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij med tretjo generacijo v občini Komenda

POVZETEK

V članku je prikazan tisti del rezultatov obširne raziskave *Kakovostno staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Komenda*, ki se nanaša na uporabo hišnega in mobilnega telefona, računalnika, interneta in e-pošte med prebivalci občine, ki so stari 60 in več let. Raziskava je bila opravljena poleti 2005 na Inštitutu Antona Trstenjaka v sodelovanju z Občino Komenda. Računalnik in internet uporablja majhen delež anketirane generacije, medtem ko klasični in mobilni telefon skoraj vsa in to veliko časa tedensko. Prvo dejstvo narekuje iskanje poti za računalniško opismenjevanje tega segmenta prebivalstva, pri čemer je medgeneracijsko prostovoljstvo mladine najboljša in najcenejša možnost. Velika raba telefona pa kaže, da je ta oblika (osebne) komuniciranja na daljavo pogosto najpomembnejši povezovalac med sorodniki, znanci in prijatelji, pa tudi pomembno sredstvo za preprečevanje osamljenosti in večanja varnosti starih ljudi.

Ključne besede: stari ljudje, informacijsko-komunikacijske tehnologije, informatična družba, medgeneracijsko komuniciranje

AVTORJA: mag. **Blaž Lenarčič** je raziskovalec na Inštitutu Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, kjer se ukvarja z vprašanji družbene integracije starih ljudi. Je tudi zunanji sodelavec Centra za teoretsko sociologijo Inštituta za družbene vede na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, kjer se posveča raziskovanju pomena socialnega kapitala v informatični družbi.

Dr. Jože Ramovš je socialni delavec in dr. antropologije. Zadnjih petnajst let dela predvsem na področju socialne gerontologije in gerontagogike. V ospredju njegove znanstvene in akcijske pozornosti so zlasti medgeneracijski odnosi in komunikacija, priprava na kakovostno starost ter ustvarjanje sodobne postmoderne socialne mreže medgeneracijskih programov za kakovostno staranje, ki temeljijo na principu samopomoči ter strokovne in javne podpore za samopomoč in samoorganizacijo prebivalstva na tem področju.

ABSTRACT

The use of new information-telecommunication technologies among Komenda community residents age of sixty and over

In the article we present the data taken from the *Good Quality of old age and intergenerational relations in the Komenda community* research, which took place during the summer of 2005. The research was implemented on the sample of 271 individual ages of 60 and more. Presented here the part of the research relates to the possession and use of new information-telecommunication technologies (ICT) and ordinary telephone. Results show that minority of population use computer and internet services, meanwhile ordinary and GSM telephone use almost all interviewed population. The large telephone use means that this form of (personal) long distance communication is often

the most important link between relatives and friends. It's importance lays also in loneliness and to increase safety among old people. At the end we present some ideas how to teach old people the use of new ICT in the intergenerational relations context.

Key words: old people, new information–communication technologies, information society, intergenerational communication

AUTHORS: *Blaz Lenarčič, M.A.Sc., is a researcher at the Anton Trstenjak Institute of Gerontology and Intergenerationl Relations, mainly interested with the questions of social integration of the old people. He is also a part-time collaborator at the Centre of Theoretical Sociology, Institute of Social Sciences at the Faculty of Social Sciences at University of Ljubljana, where he researches the meaning of social capital in the informational society.*

Dr. Jože Ramovš is a social worker and a doctor of anthropology. In the last 15 years he is mainly working in the area of social gerontology and gerontagogic. In the forefront of his scientific work are intergenerational relations and communications, the preparations for quality ageing and creation of post-modern social network of intergenerational programmes for quality ageing that are based on the principle of self-support and on professional and public support for self-support and self-organization of the population in this area.

Nove informacijsko–komunikacijske tehnologije (IKT) so pomembno sredstvo za preprečevanje in lajšanje nesamostojnosti starih ljudi. Zato je informatizacija tretje generacije ena izmed pomembnejših nalog razvitih družb.

V članku z naslovom *Informatična družba za vse – tudi za stare ljudi* (Lenarčič 2005), ki je bil v reviji *Kakovostna starost* objavljen lansko leto, smo analizirali teoretiziranja o sintagmi »informatična družba za vse« ter predstavili trenutno stanje na področju informatizacije starih ljudi v ZDA in Sloveniji. Poseben poudarek smo dali dejavnikom, ki zavirajo informatizacijo tega segmenta populacije, nakazane pa so bile tudi smernice nadaljnega razvoja slovenske informatične družbe, da bo le-ta resnično za vse – tudi za stare ljudi. Članek je bil večinoma podprt z empiričnimi podatki starostne strukture uporabnikov IKT v ZDA (Adler 2002 ter A Nation Online: How Americans Are Expanding Their Use Of The Internet), kajti med slovenskimi raziskavami, ki se ukvarjajo z merjenjem razširjenosti in uporabe novih IKT nismo našli študije, ki

bi podrobneje razčlenila starostno strukturo uporabnikov novih IKT.

Poleti 2005 smo na Inštitutu Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje v sodelovanju z Občino Komenda opravili obširno raziskavo **Kakovostno staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Komenda**. V raziskavo smo zajeli reprezentativni vzorec 271-ih prebivalcev občine, ki so bili v tem letu stari 60 in več let. Vključili smo tudi manjši sklop vprašanj o posedovanju in uporabi informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) med anketiranci ter njihovem odnosu do njih. V članku bomo predstavili omenjeni del raziskave in s tem dopolnili lani objavljeni članek z novimi domačimi spoznanji.

DEMOGRAFSKI PROFIL ANKETIRANCEV

Proučevana populacija je tretja generacija, v kateri zaradi daljšega življenjskega obdobja že krepko prevladujejo ženske (57, 2%). Za nas je

bistveni podatek, da je skoraj dve tretjini anketirancev starih med 60 in 70 let (63,1%). V tem življenjskem obdobju so ljudje večinoma dobrega zdravja, povsem samostojni, dinamični, učljivi ter sprejemljivi za novosti.

Tabela 1: Starost anketirancev

60 do 65 let	41,0 %
66 do 75 let	39,5 %
76 do 85 let	18,1 %
nad 86 let	1,1 %
brez odgovora	0,3 %
skupaj	100 %

Vir: Inštitut Antona Trstenjaka, 2005

Ker je pri uvajanju in uporabi IKT potrebno nekaj dinamične življenjske odprtosti za novo in nekaj učljivosti za njihovo uporabo, je za nas pomembna tudi izobrazbena struktura anketirancev (tabela 2).

Tabela 2: Izobrazba anketirancev

nedokončana osnovna šola	10,3 %
dokončana osnovna šola	28,8 %
poklicna šola	35,4 %
štiriletna srednja šola	20,3 %
visoka šola	3,7 %
univerza	1,1 %
magisterij/doktorat	0,4 %
skupaj	100 %

Vir: Inštitut Antona Trstenjaka, 2005

Tabela 3: Opremljenost anketirancev z IKT

	imam (%)	nimam (%)	brez odgovora (%)	skupaj (%)
hišni telefon	95,6	4,4	0,0	100
računalnik	14,8	84,1	1,1	100
mobilni telefon (GSM)	54,6	44,3	1,1	100
dostop do storitev interneta	10,7	87,1	2,2	100

Vir: Inštitut Antona Trstenjaka, 2005.

Na tem mestu je potrebno poudariti, da večina pripadnikov tretje generacije v času svojega rednega šolanja ni bila uvedena v uporabo IKT. Uporabljajo jo torej zgolj tisti, ki so se nanjo privadili v službi ali ob njej, in tisti, ki se za to osebno odločijo.

Posamezniki, ki niso imeli priložnosti, da bi se naučili uporabe novih IKT, imajo zaradi tega pogosto občutek manjvrednosti. »Poleg večanja bivalne in societalne kakovosti življenja starih ljudi ima uporaba novih IKT določene učinke tudi na psihično počutje posameznikov. Pri tem mislim predvsem na večanje samozavesti ter občutkov enakopravnosti in enakovrednosti« (Lenarčič 2005, str. 32).

Od tretje generacije v občini Komenda je največ anketirancev – dobra tretjina – končalo poklicno šolo. Ti ljudje so opravljali v življenju praktične poklice, v katerih je pogosto potrebna velika iznajdljivost in prilagodljivost. Prav ta lastnost je verjetno rezervna motivacijska sila, na katero bi lahko računali pri uvajanju teh ljudi v uporabljanje novih IKT.

OPREMLJENOST Z IKT

V sklopu o opremljenosti z IKT ter o njeni uporabi so se tudi v naši raziskavi potrdile ugotovitve sorodnih tujih in domačih raziskav (www.ris.org), da v starostni skupini nad 60 let najmanj posameznikov poseduje računalnik ter ima dostop do storitev medmrežja. Iz rezultatov, ki so prikazani v tabeli 3 je razvidno, da ima 14%

anketirancev računalnik, dostop do storitev interneta¹ pa 10,7% anketirancev – torej manjšina tretje generacije. Več kot polovica (54, 6%) anketirancev pa poseduje mobilni telefon.

Pri vprašanju, koliko časa tedensko uporablja tretja generacija v Komendi nove IKT (tabela 4), zaseda prvo mesto mobilni telefon s skoraj 10 urno tedensko uporabo. Za njim sta se uvrstila s približno šest in pol urami na teden hišni telefon in računalnik. Po pričakovanjih je na zadnjem mestu uporaba storitev interneta oz. medmrežja – slabe štiri ure na teden.

Tabela 4: Tedenska pogostost uporabe IKT

	povprečno število ur uporabe na teden
hišni telefon	6,61
računalnik	6,43
mobilni telefon (GSM)	9,41
storitve	3,84

Vir: Inštitut Antona Trstenjaka, 2005

KAJ POČNEJO UPORABNIKI NA INTERNETU?

Internet, oz. medmrežje omogoča različne vrste storitev, med katerimi so najpogosteje uporabljene: elektronska pošta, svetovni splet (postavljanje spletnih strani, branje tekstov, iskanje različnih informacij itd.), sodelovanje v forumih, klepetalnicah ipd. V skladu s tem smo v nadaljevanju sklopa vprašanj o informatiziranosti postavili anketirancem posebno vprašanje, da bi izvedeli, katere storitve interneta najpogosteje uporabljajo. Na to vprašanje je odgovarjalo 72 anketirancev – uporabnikov te vrste novih IKT.

Iz odgovorov, ki so navedeni v tabeli 5, je razvidno, da uporabniki v starostni skupini nad

60 let najpogosteje uporabljajo storitve elektronske pošte (27,8%), ter iščejo informacije (27,8%). Najmanj (4,2%) jih uporablja storitve interneta, ki omogočajo sodelovanje v forumih in klepetalnicah.

Tabela 5: Katere storitve interneta anketiranci najpogosteje uporabljajo

	da (%)	ne (%)	skupaj (%)
elektronsko pošto	27,8	72,2	100
iskanje različnih informacij	27,8	72,2	100
izobraževanje	11,1	89,9	100
sodelovanje v forumih in klepetalnicah	4,2	95,8	100

Vir: Inštitut Antona Trstenjaka, 2005

Izpostaviti je potrebno tudi podatek, da med populacijo staro nad 60 let, ki (še) ne uporablja IKT, ni opaziti velikega interesa za njihovo uporabo. Izmed vseh anketirancev, ki ne uporabljajo računalnikov in storitev interneta (n = 258), je izrazilo zanimanje za tovrstno učenje le 17,1%. Vendar pa tuje raziskave (Lenarčič 2005) razbijajo stereotip, da so stari ljudje tehnofobi, oziroma da jih ne zanima uporaba novih IKT. Res je, da stari ljudje niso zgodnji osvajalci tovrstnih tehnologij, vendar se s splošno prepoznavnostjo, enostavno uporabnostjo, cenovno dostopnostjo ter z uporabnimi aplikacijami počasi večja število tega segmenta uporabnikov. V tem kontekstu je nujno potrebno razmišljati, na kakšen način bi se pospešil proces informatizacije te družbene skupine.

V Sloveniji potekajo brezplačna izobraževanja s področja uporabe novih IKT večinoma v e-šolah. Tovrstna izobraževanja so namenjena

različnim starostnim skupinam vseh treh generacij, vendar izkušnje kažejo, da je za stare ljudi manj verjetno, da bodo uporabljali javno dostopne točke, kot so spletne kavarnе, e-šole ipd. Največja ovira za njihov obisk je neprijeten občutek, saj se na tovrstnih krajih zbirajo mladi, ki so večji uporabe tovrstnih tehnologij. Ena od dobrih rešitev problema bi morda bila uvedba različnih terminov za določene starostne skupine ali pa uvedba javno dostopnih točk, namenjenih izključno starim ljudem, za kar se trudijo upokojenske organizacije.

Razloga za intenzivnejše uvajanje tretje generacije v uporabo novih IKT sta velik pomen uporabnosti tovrstnih tehnologij ter nizka informacijska pismenost te generacije. Če k temu pridružimo še perečo potreba po druženju upokojencev z mladimi ljudmi ob obojestransko zadovoljujočih dejavnostih, da bi ohranili nujno potrebno medgeneracijsko poznavanje in solidarnost, se nam ponuja najboljša možnost: medgeneracijsko usposabljanje tretje generacije za uporabo računalnikov in sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, kjer mladostniki v organiziranem programu v okviru krajevnega medgeneracijskega centra (Ramovš; 2003, 2005) prostovoljsko učijo računalništva upokojence. V bližnji prihodnosti namerava občina Komenda vzpostaviti krajevni medgeneracijski center in v njegovem okviru bo priložnost tudi za uvedbo programa »mladi in upokojenci se družijo ob učenju računalništva«.

VREDNOST UPORABE TELEFONA ZA KAKOVOSTNO STARANJE IN POVEZOVANJE GENERACIJ

Raziskava v občini Komenda je pokazala, da tretja generacija skoraj v celoti redno uporablja hišni telefon (95,6%) in to povprečno več kot šest in pol ure tedensko. Mobilni telefon (GSM) pa ima dobra polovica tretje generacije (54,6%),

povprečno ga vsak uporablja skoraj deset ur tedensko. Če ob teh podatkih upoštevamo dejstvo, da je osamljenost ena od najbolj pogostih in neprijetnih stisk današnjih starih ljudi, bomo zlahka opazili veliko vrednost, ki jo ima uporaba telefona za kakovostno staranje današnje tretje generacije ter za njeno povezanost s svojimi odraslimi otroki, vnuki ter prijatelji in znanci.

Hiter tempo življenja ne mnogokrat dopušča časa za (daljše) obiske ne mlajšim ne starejšim. Tako tretja generacija starajočih se staršev kakor srednja generacija njihovih odraslih otrok pa čutita močno potrebo po tem, da imata druga o drugi redne informacije. Veliko odraslih otrok živi daleč od starajočih se staršev; zanje je redna telefonska povezava najcenejša in pogosto edina možnost za redno povezanost. Velika uporaba hišnega in mobilnega telefona, kakor jo kaže raziskava v občini Komenda, do neke mere zadovolji potrebe medsebojni povezanosti ter informiranosti drugega o drugem tako pri generaciji starajočih se staršev, kakor generaciji prezaposlenih in oddaljenih odraslih otrok.

Do časa upokojitve ljudje navežejo številne pomembne medčloveške povezave. V tretjem življenjskem obdobju je to nepogrešljiva socialna mreža prijateljev in znancev, ki odločilno prispeva h kakovosti vsakdanjega življenja upokojencev. Kot sorodniška se tudi ta socialna mreža hrani in živi pretežno s pomočjo telefonskih povezav.

Eden izmed sodobnih sistemov zagotavljanja varnosti starih ljudi, ki živijo sami, je telefonska pomoč na daljavo – imenovana tudi »rdeči gumb«. V Sloveniji se ta oblika varovanja pojavlja v zelo majhnem obsegu. Izmed raziskane populacije v občini Komenda jih živi 53 (to je dobrih 20%) samih v hiši; izmed teh jih ima 26 (49%) mobilni telefon. V luči podatkov o uporabi mobilnega telefona, ki ga imajo stari ljudje stalno pri sebi in ga redno uporabljajo, lahko rečemo, da opravlja del vloge »rdečega gumba«. Seveda ne more opravljati vloge tako lahkega in hitrega klica na pomoč, vsekakor pa že občutek, da lahko star

¹ Po podatkih raziskave Raba interneta v Sloveniji (www.ris.org) je bil decembra 2004 najvišji delež uporabnikov interneta (89,8%) v starostni skupini 12 do 14 let. Ta raziskava je pokazala, da je v starostni skupini do 19 let, kar 90,2% uporabnikov računalnikov, medtem ko je v populaciji nad 49 let ta delež 25, 3%.

človek vsak trenutek pokliče pomoč, daje večjo samozavest in gotovost njemu in svojem. V prihodnje bo ta vloga lahko še večja, saj se uporaba mobilnih telefonov med starimi ljudmi naglo večja, visoko-tehnološka industrija pa zadnje čase začanja upoštevati potrebe in zmožnosti starih ljudi in pripravlja za trg mobilne telefone, ki bodo večji in enostavnejši za uporabo.

LITERATURA

- Adler R. (2002). *The age wave meets the technology wave: Broadband and older Americans*. <http://www.seniornet.org/downloads/broadband.pdf>
- Lenarčič, B. (2005). *Informatična družba za vse – tudi za stare ljudi*. V *Kakovostna starost*, letnik 8, št. 2, str. 39-45.
- Ramovš J. (2005). *Izhodišča in predlogi za nacionalni program socialnega varstva starih ljudi v obdobju*

2006 do 2010 ter za nacionalno strategijo razvoja družbe z velikim deležem starega prebivalstva. V *Kakovostna starost*, letnik 8, št. 3, str. 2-38.

Ramovš J. (2003). *Kakovostna starost. Socialna gerontologija in gerontagogika*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka in SAZU.

(2002). *A Nation Online: How Americans Are Expanding Their Use Of The Internet*, U.S. Department of Commerce.

Projekt Raba interneta v Sloveniji: <http://www.ris.org/>.

Kontaktne informacije:

Inštitut Antona Trstenjaka
Resljeva 11, p.p. 4443, 1001 Ljubljana
Mag. Blaž Lenarčič
Blaz.Lenaric1@gmail.com
Dr. Jože Ramovš
Joze.Ramovs@guest.arnes.si

Peter Tavel¹**Smisel življenja v starosti*****POVZETEK**

Starost vpliva na človekovo doživljanje smisla življenja, kar je pokazala raziskava pri 694 respondentih v Češki republiki, Nemčiji, Avstriji in na Slovaškem. Pri raziskavi je bil uporabljen vprašalnik, sestavljen iz dveh delov: skrajšanega Logo-testa E. Lukasove in skrajšanega Testa noodinamike K. Popielskega. Raziskava je pokazala, da posamezniki v starosti od 30 do 39 let doživljajo življenje bolj smiselno kot druge starostne podskupine in da je najbolj problematična podskupina upokojenec, še zlasti tistih, ki živijo v domovih za stare ljudi.

Ključne besede: smisel življenja, eksistencialna frustracija, vera, starost

AVTOR: Dr. Peter Tavel je zaposlen na Katedri za psihologijo, Univerza Trnava, Slovaška republika.

ABSTRACT**Meaning of life in the old age.**

On the extent of the experienced meaning and existential frustration different factors exert their influence which can be shown by our survey with different groups of the inhabitants of the Czech republic, Germany, Austria and Slovakia. The most important influence comes from the age of people, and in this field we see that the least problematic group are those between 30 and 39 and the most problematic group are the pensioners, especially those who live in old people's homes.

Key words: meaning of life, existential frustration, faith, belief, old age

AUTHOR: Ing. Mgr. Peter Tavel is employed at the Cathedra for Psychology at the University of Trnava, Slovak republic. This article is based on his PhD thesis.

**CILJ RAZISKAVE
IN OPIS POSTOPKA**

Cilj raziskave je bil ugotoviti stopnjo doživljanja smiselnosti in eksistencialne frustracije pri različnih skupinah prebivalstva v Nemčiji, Avstriji, Češki republiki in na Slovaškem ter vpliv starosti na stopnjo tega doživljanja.

V raziskavi, ki je potekala leta 2003, je sodelovalo 946 respondentov iz Češke republike, Nemčije, Avstrije in Slovaške; posamezne od teh držav so bile zastopane v odstotkih 25, 3, 13 in 59. Populacijo je sestavljalo 34% moških in 66% žensk; 54% oseb je bilo samskih, 35% poročenih,

4% ločenih in 7% vdovcev. Po izobrazbi je imelo 10% dokončano osnovno šolo, 52% srednjo in 38% visoko šolo. Na vprašanje: »Ali ste verni?« je odgovorilo pritrnilno 86% respondentov in z »Ne« 14%. Sestava skupine po poklicih in po starostnih skupinah je navedena v tabeli št. 1 in št. 2.

METODA

Za doseg ciljev raziskave je bil uporabljen vprašalnik, ki je sestavljen iz dveh delov. Prvi del je bila skrajšana verzija Logo-testa (Lukas 1992), drugi del pa skrajšana verzija Testa noodinamike

¹ Prevod: Nives Vidrih

* Raziskava je bila del doktorske naloge.